

PÕLLUMAJANDUSMINISTEERIUM

EESTI KALANDUSE STRATEEGIA 2014-2020 ETTEVALMISTAV EKSPERTKOMISJON

PROTOKOLL

Tallinn

28. märts 2012 nr 3

Algus kell 13.00, lõpp kell 16.30

Juhatas: Toomas Kevvai
Protokollis: Kerlin Ledis

Võtsid osa: Toomas Kevvai, Madis Reinup, Ain Järvalt, Aivo Lind (Ahto Järvik asendaja), Ants Kikas, Karel Lember, Valdur Noormägi, Kalle Liebert, Urmas Pirk, Toomas Saat, Ain Soome, Arne Taggo, Mati Sarevet (Toomas Tamme asendaja), Endrik Tõnsberg, Mart Undrest, Priit Saksing, Tiiu Kupp
Puudusid: Kersti Kõiv, Maret Merisaar, Juhani Papp, Eedi Sepp, Ivar Sikk, Hannes Ulmas

Kutsutud: Põllumajandusministeerium - Kristi Ilves, Kädi-Liis Sepp, Eve Külmallik, Liina Stranberg, Merje Frey, Maarja Purik, Sandra Suviste; Eesti Mereakadeemia – Toivo Orgusaar; Keskkonnainspeksioon – Indrek Ulla.

Päevakord:

1. Sissejuhatus.
2. Ettekanne – Eesti kalanduse strateegia 2014-2020 ettevalmistava ekspertkomisjoni ettepanekud.
3. Arutelu.

1. Sissejuhatus.

Toomas Kevvai: tänase kohtumisega läheme edasi sealt kuskohast eelmine kord pooleli jäime. Tuletan siinkohal taaskord meelde, et uuel perioodil ei ole kalandusstrateegia Euroopa Komisjoni poolt nõutud dokument. Samuti ei plaani me strateegiat valitsuse tasandil kinnitada. Küll aga peab sellest kujunema dokument, kus on näha meie ühine seisukoht kuhu me minna tahame ja kuhu jõudma peame. Kalandusstrateegia saab olema sisendiks nii partnerlusleppesse, kui ka EMKF rakenduskavasse.

Eelmisel kohtumisel palusime Teil saata oma nägemus strateegiliste eesmärkide osas ja pakkuda välja indikaatoreid, millega nende eesmärkide saavutamist mõõta. Oleme võtnud nendest dokumentidest selle info, mida saab eesmärkide ja indikaatorite sõnastamisel kasutada, ülejäänud osa saame kasutada edaspidi. Tänase kohtumisega

proovime strateegia eesmärgid ja indikaatorid ühiselt kokku leppida. Esmalt tutvustan ma meie poolt koostatud slaidiprogrammi ja päeva teises pooles hakkame teemasid ükshaaval arutama.

2. Ettekanne.

Ettekanne lisatud elektroonsena.

Küsimused.

Toomas Saat: pikemaajalised arengukavad on kindlasti vajalikud. Aga esimese sammuna oleks vajalik teha kõikidele valdkondadele eraldi SWOT-analüüs.

Toomas Kevvai: iga eesmärgi kohta SWOT ongi meil planeeritud järgmine samm. Kui me teame, kuhu me tahame suunduda, kui me teame oma tänast olukorda, siis me saame SWOT-i teha. Ja selle tulemusena me saame hinnata, kas need eesmärgid, mida me oleme seadnud (eelkõige numbrilised eesmärgid) on üldse saavutatavad.

3. Arutelu.

Varud

Toomas Kevvai: küsimus Keskkonnaministeeriumile. Kui palju on kalavarudest laiem mõiste vee elusressursid? Miks peaks kalanduse strateegiast rääkides seda mõistet eelistama?

Ain Soome: vee elusressurssidest rääkides räägime ka agarikust, mida me püüame. Ja Euroopa Liidu kalanduspoliitika räägib vee elusressurssidest laiemalt, mitte ainult kalaressurssidest. Meie ettepanek on rääkida heast seisundist, mitte maksimaalsest jätkusuutlikkusest saagikusest kuna maksimaalne jätkusuutlik saagikus püütakse välja arvutada ainult rahvusvaheliselt reguleeritud kalaliikidele. Eraldi see liikide kaupa välja arvutada on kulukas.

Toomas Kevvai: varude eesmärgi sõnastuseks jääb: vee elusressursside hea seisuni saavutamine ja säilitamine. Millised võiksid olla indikaatorid selle mõõtmiseks?

Ain Soome: ka oma arengukava võtmes kasutame indikaatorit heas seisus olevate majanduslikult oluliste vee elusressursside arv Läänemeres ja siseveekogudes. Ja teise indikaatorina pakutud kaugpüügi ettepaneku tegime seetõttu, et kaugpüügis seda hetkel ei mõõdata ja see võiks siseveekogudest ja Läänemerest eraldi olla.

Toomas Kevvai: kas meil kaugpüügis andmed on? Kuna me kaugpüügis vahetame piirkondi, püügiõigusi, liike, siis tekib küsimus, missugusest populatsioonist me neid häid seisundeid vaatame.

Ain Soome: meie pidasime silmad neid reguleeritud kalavarusid, mida Eesti kalalaevastik kasutab. Selles osas võiksime sõnastust täpsustada. Jätaksime hindamisest välja mittereguleeritud kalavarud.

Toomas Kevvai: indikaatorite sõnastus. Heas seisundist olevate majanduslikult oluliste veel elusressursside arv Läänemeres ja siseveekogudes (arvuna). Heas seisus olevate reguleeritud kalavarude arv Eesti kaugpüügi piirkondades (need, kus meil olemas kvoot).

Madis Reinup: võib-olla oleks oluline eristada eri liigid ka koefitsiendiga. Näiteks juhuks kui osad kalaliigid, mis on meie jaoks majanduslikult olulised, on heas seisus, aga suurem osa kalaliike, mis majanduslikult olulised ei ole, ei ole nii heas seisus. Sellisel juhul tundub pilt kehva, kuigi majanduslikult oleme väga heas seisus – ehk siis indikaator ei kajasta majanduslikku reaalsust.

Mart Undrest: mis on heas seisus varu, kus see piir jookseb?

Ain Soome: rääkides rahvusvaheliselt reguleeritud kalavarudest, siis jälgitakse maksimaalset jätkusuutlikku saagikust (MSY tase). Ka Euroopa Liidu kalanduspoliitika pürgib maksimaalse jätkusuutlikku saagikuse poole, oluline on, kui kiiresti see tase soovitakse saavutada. Kui suuri kärpeid selleks tehakse.

Toomas Kevvai: täpsustame indikaatorite juurde käivat infot. Järgmiseks indikaatoriks kalaliikide arv, kelle kudealad on parandatud (käesoleval perioodil kasutatav indikaator).

Toomas Saat: see ei ole hea indikaator. Me ei suuda tagada kõikidele liikidele ühtlaselt häid kudealaid.

Toomas Kevvai: see indikaator jääb välja. Viimane indikaator on ka kaetud, seega jäävad kas esimest indikaatorit.

Ain Järvalt: kudealad liikide kaupa ei näita midagi. Vaadata saaks osakaalu potentsiaalsetest kudealadest.

Toomas Kevvai: hetkel on käimas kudealade kaardistus. Kui see on tehtud, siis saame selle juurde tagasi tulla, saame öelda, mitu % sellest plaanist täita saame. Seda indikaatorit saame kasutada juba konkreetse meetme juures, mitte mõjuindikaatorina.

Läänemere traalpüük

Mart Undrest: kas see eesmärgi püstitus on ka reaalne?

Toomas Kevvai: sõnastusest võiks välja jääda sõna suurim. Kui me vaatame Läänemere regiooni, siis seal on Rootsi, Taani, Saksamaa, Poola, siis suurim asemel võiks olla oluline. Siis jääks sõnastus: Eestist on kujunenud Läänemere regiooni oluline inimtoiduks kasutatava kilu-räime logistikakeskus. Jättes välja ka tooraine turul ja lause teise poole, kus on loetletud riigid.

Valdur Noormägi: seda eesmärki välja pakkudes oli Kalaliidu idee, et Eesti kolm TO-d oleks Läänemere regiooni kõige suuremad – pakkudes kilu-räime eest head hinda, lossiksid ka teiste riikide laevad oma kala siia ja siit läheks see edasi kui tooraine. Kokkuvõttes, et Eesti oleks oluline keskus Läänemere maades, kuskohast tuleb kilu ja räim toorainena ning samuti antakse siin kilule-räimele ja lisandväärtus (näiteks külmutatakse ja pakitakse) ning saadetakse välja, sihtturgudeks endised Ida-Euroopa riigid.

Toomas Kevvai: kui jätta sihtturud piiramata, jääksime eelpool nimetatud lühema sõnastuse juurde. Ja täpsema mõtte saame lahti seletada indikaatoritega. Vanadest indikaatoritest on Läänemerel opereeriva kalalaevastiku maht ja moderniseeritud kalalaevade arv. Uuel perioodil ei ole kalalaevastiku maht tõenäoliselt enam näitaja, kuna lõikamise meede kaob ära.

Mart Undrest: kõige olulisem indikaator on Eesti sadamates lossitud kala osatähtsus kogu Läänemere kilu-räime kvoodis. Samas oleks hea näitaja ka Eesti kvoodiga võrreldes, kuna iga tonn üle meie kvoodi peab tulema kuskilt mujalt. Ja see peaks aastatega kasvama.

Toomas Kevvai: Eesti sadamates lossitud kala proportsioon Eesti kvoodiga võrreldes (%).

Kala ekspordi sihtriikide arvu säilitamine/suurendamine – siin on mõeldud neid sihtriike, kuhu viime vähemalt 5%. Kas neid oleks vaja üle 3 riigi, et oleks mitmekesine turg.

Valdur Noormägi: võib-olla peaks kasutama eksporditava kala koguseid, mitte sihtriikide arvu. Või ekspordi osakaalu võrreldes Eestis tarbimisega.

Mart Undrest: püügi seisukohast on nii, et see, mis me püüame ja töötleme, selle me ka turustame. Me võime selle arvu lahku lüüa sihtriikide vahel, aga kas see ka midagi näitab. Kui me püüame aastas 10 tuhat tonni rohkem, siis me ka turustame 10 tuhat tonni rohkem.

Madis Reinup: selle indikaatori algne mõte oli see, et mõõta läbi selle indikaatori riskide hajutamist. Küsimus jääb, et kas me tahame seda seirata.

Mart Undrest: infoindikaatorina ja riskide maandamise näitena on see väga hea, aga kui me seda 2020. aastal vaatame ja midagi ei ole muutunud, kas meil on siis halvasti või hästi läinud. Kindlasti on iga uue sihtturu leidmine hea riskide hajutamise suhtes, aga mismoodi seda mõõta.

Merje Frey: selle indikaatori puhul on ka sihtturgude arvu säilitamine hea tulemus.

Madis Reinup: jätame selle indikaatori hetkel alles ja uurime, millised numbrid me sinna saame.

Toomas Kevvai: siis jääb traalpüügi alla kaks indikaatorit.

Mart Undrest: tegelikult püüame me igat laeva efektiivsemalt tööle panna, aga seda mõõta nii minevikus, täna kui tulevikus on keeruline – kui efektiivne on meie laevastik. Kas Põllumajandusministeerium on seda ka jälginud, et kui palju on laevade vähenedes laevastik efektiivsemaks muutunud?

Toomas Kevvai: võiksime kasutada võrdlust kõige efektiivsema laevaga, näiteks et keskmine efektiivsus on 75% maksimaalsest, aga siin tekkib küsimus, et mis saab siis, kui kvoot hakkab kõikuma. Siin saaks kasutada lisandväärtust tööjõu ühiku kohta, aga millist tööjõu ühikut me sellisel juhul vaatame.

Mart Undrest: siin tekib ka küsimus, kuidas näidata kala, mis liigub meieni maismaad mööda, mitte lossides. Kas seda on võimalik üldse statistiliselt jälgida. Aga need kogused aina suurenevad. Selle saab kätte vast müügiandmetest, et me müüme rohkem, kui me oleme oma sadamates lossinud.

Madis Reinup: see teema vajab edasist arutelu.

Kaugpüük

Ain Soome: püügivõimaluste kindlustamise all peame silmas nii olemasolevate säilitamist kui võimalusel neid juurde leida. Lause teise poole üle võib mõelda, kas tasakaalu hoidmine püügivõimsuse ja –võimaluste vahel oleks oluline välja tuua.

Mati Sarevet: täiendavad püügivõimalused on ka see, et kui me täna püüame reguleerimata liike ja kui need tulevikus reguleeritakse, et siis Eestil on positsioon taotleda püügivõimalust.

Toomas Kevvai: leppides kokku, et ka reguleerimata liigid on püügivõimaluste sees, siis jääme selle sõnastuse juurde: püügivõimaluste kindlustamine Eesti ettevõtjatele ning tasakaalu hoidmine püügivõimsuse ja püügivõimaluste vahel.

Head indikaatorit me pakkuda ei osanud. Välja toodud indikaatorid on eelmise perioodi omad, mis enam midagi olulist ei näita.

Mati Sarevet: täna on meie endi püügivõimalusi jäänud väga väheks ja kasutame suures osas teiste riikide omi. Püügivõimsus on alati suurem kui võimalused.

Toomas Saat: indikaator ei peaks siinkohal olema tingimata võimaluste keskne. See võiks olla üldine püügimaht ja selle väärtus.

Mati Sarevet: saagi väärtus indikaatorina on hea mõte. See näitab ka traalpüügi kasumlikkust ja rentaablust.

Toomas Kevvai: ainukeseks indikaatoriks jääb kaugpüügi väärtus.

Vesiviljelus

Ants Kikas: vesiviljelejad hetkel eesmärgi ja indikaatoreid sõnastada ei oska. Oleme tegelenud selle protsessi kirjeldamisega, kuidas jõuda strateegia väljatöötamiseni vesiviljeluse valdkonnas. Eesmärgi ja indikaatoreid saaks sõnastada alles pärast strateegia väljatöötamise esimese etapi läbi viimist – valdkonna analüüs ja võimalike arengute hindamine. Probleeme, mis vajavad uurimist ja lahendamist on palju. Loodame, et lähemal ajal saame me arutada seda, kuidas konsultante kaasata.

Toomas Kevvai: vesiviljelus vajab olukorra analüüsi, et täpsemaid eesmärgi seada. See eesmärk, mis oli sellel perioodil, saavutada sisenõudlusega võrreldav maht, selle me täidame. Aga kas Eestis on vesiviljeluse potentsiaali, et minna välisurgudele? See küsimus vajab tõsist analüüsi. Selle analüüsi viime läbi koostöös vesiviljelejatega.

Valdur Noormägi: Kalaliidu poolt ettepanekuna esitatud 300 tonni vesiviljelustooteid on just mõeldud müügikalana, mitte paberi peal näidatavat tootmisvõimsust. Hetkel on reaalne aastane müügikogus umbes 500-600 tonni. Hinnad ei suuda võistelda nt Norra lõhe hindadega. Meie pakume välja, et toetada tuleks kalakasvatust efektiivsetes suurtootmistes, mitte väikeettevõtetes. Eesti ettevõtted oleks nõus tootma tooteid Eestis kasvatatud vikerforellist, kuna selle järgi on välisurgudel nõudlust.

Madis Reinup: vesiviljeluses toodetud toodete turg käitub oluliselt teistmoodi kui muud turud. Kuna vesiviljeluses toodetavat toodangut saab kergesti kasvatada ja kokku tõmmata, vastavalt turu nõudlusele. Lõhe ja forelli turg on väga kõikuv. Kui tekib nõudlus, kasvatatakse palju, mis viib ületootmise ja hindade kukkumiseni. Meie kliimaatilistes tingimustes ei pruugi Eesti toodang olla maailma turul konkurentsivõimeline.

Toomas: leiame parimad tegija, viime läbi analüüsi ja selle tulemusel saame teha eesmärgi püstituse.

Töötlemine

Toomas: meie eesmärk oleks, et Eestis oleks elujõuline kalatööstussektor. Olulised märksõnad on tootearendus, innovatsioon, turustamine – normaalne toimimiskeskond.

Valdur Noormägi: kindlasti tuleks mainida ka lisandväärtuse andmist kalale ja uute tehnoloogiate kasutuselevõttu (roheline energia), millega on võimalik oluliselt alandada tootekulusid. Oluline märksõna on ka tööhõive – töötlevas tööstuses võiks ületada keskmine töötasu 10% riigi keskmist. Sellega tagaksime sektoris tööjõu, hetkel on tööjõud vananev, palgad väikesed.

Toomas Kevvai: eesmärgi sõnastuseks jääks arendada välja kalatöötlemisele soodne toimimiskeskond (haridus, tootearendus, uute keskkonnasäästlike tehnoloogiate kasutuselevõtt, innovatsioon, turustamine).

Valdur Noormägi: samuti tuleks vaadata sissetulevale toorainele lisandväärtuse andmist. Paljud ettevõtted kasutavad ainult väljastpoolt tulevat toorainet.

Ain Soome: kalatööstuse tootmisjäätmete hulk kasutatud toorme 1 tonni kohta – pidasime silmas, et tooraine maksimaalselt ära kasutataks. Kas selles osas on veel paranemisruumi.

Valdur Noormägi: hetkel tekivad ainult soolased jäätmed, ülejäänud lähevad söödaks.

Mart Undrest: see võib olla ka positiivne indikaator – kui tekib rohkem jäätmeid, anname kalale rohkem lisandväärtust. Jäätmeid saab tekkida vaid siis, kui teeme kalast mingeid tooteid. Ja siis jäävad järele vaid soomused, kuna osa läheb koerasöögiks, osa jahuks.

Tootmiskulude teemal – miks mingil ajal on töötlemine meile liikunud, on töäjõud ja tootmiskulud (elekter). Innovaatilised rohelised ideed peaksid olema teretunud. Rääkides tööhõivest, ühegi tööstuse eesmärk ei saa olla, et nende tööhõive kasvaks kahe või kolme kordseks. Pigem leitakse masinad, mis teevad töö ära odavamalt ja efektiivsemalt.

Merje Frey: samuti tuleb mõelda, mis on need tegevused, mille abil need eesmärgid ja indikaatorid ellu viia.

Toomas Kevvai: tööhõive suurendamine (säilitamine) ei saa siin olla eraldi eesmärk, laiemas plaanis oleks vaja luua just kvaliteetseid töökohti.

Indikaatorid väljendavad isegi selgemalt, mida me tahame saavutada, kui eesmärgipüstitus. Indikaatorid võiks olla töödeldud toodangu koguväärtus ja lisandväärtus töötaja kohta. Jääb küsimus, mida me töödeldud toodanguks loeme – kui me paneme selle suurenema, siis see saab tulla kas impordi arvelt või kohaliku kala suuremast kasutamisest tööstuses. Ja esialgu jääb ka kalatööstuse tootmisjäätmete hulk kasutatud toorme 1 tonni kohta. Urime, kas sellele on tausta.

Ranna- ja sisevete kalandus

Toomas Kevvai: meie pakusime eesmärgiks välja rannakalanduse majandusliku jätkusuutlikkuse arendamine.

Valdur Noormägi: 2020. aastaks on kalanduspiirkonnad majanduslikult iseseisvad ja suudavad olla jätkusuutlikud ilma avaliku sektori toetuseta – see on Kalaliidu ettepanek. Mõte on selles, et need organisatsioonid ise suudavad katta oma toimetulekukulud. Nad oleksid iseseisvad majanduslikud üksused. Projektitoetused muidugi jääksid. Näiteks Kalaliit ja Kalurite Liit peavad ise oma eelarvega hakkama saama ja liikmemaksudest täitsa piisab.

Toomas Kevvai: meil hetkel tegevusgrupid endale ise majandustegevust ei tekita. Nende tegevuskulud on hetkel u 10% kogu eelarvest. Kui see ära võtta, tekib küsimus, millest nad selle katavad. Võimaluseks oleks liikmemaks või näiteks taotluste menetlemiste eest tasu võtmine. Need ei tundu hetkel võimalikud.

Madis Reinup: on üks suur fundamentaalne vahe – kalanduspiirkondade MTÜ-d ei ole kalandusettevõtjate esindusorganisatsioonid, vaid piirkondade arendamiseks mõeldud organisatsioonid. Nende roll on olnud tegeleda selle piirkonna kalanduse

probleemidega, ka nende ettevõtjate omadega, kes MTÜ-s ei ole ja see on neile meie poolt pandud ülesanne.

Mart Undrest: tegemist on üle Euroopalise süsteemiga. Ja kui ülejäänud riigid subsideerivad oma piirkondi ja Eesti mitte, siis võib tekkida konkurentsiprobleem – teised grupid on paremini rahastatud, saavad endale lubada tegusamaid eestvedajaid, eksperte. Me peame vaatama, mis ümberringi toimub.

Toomas Kevvai: kui EMKF-ist tegevusgruppide tegevuse rahastamine võimalik ei oleks, siis vaevalt ka Eesti riik seda enda kanda võtaks. Aga kui seda on võimalik rahastada, siis ei oleks õiglane seda mitte teha. Erinevalt tootjate esindusorganisatsioonidest tegevusgrupid oma liikmetele otsest tulu ei teeni, seda funktsiooni nendele antud ei ole.

Ain Järvalt: siis peaks rannapiirkondade suund hoopis muutuma. Hetkel loovad nad tingimusi oma liikmetele, siis hakkavad nad keskenduva sellele, kuidas ise toime tulla. Siis kaob ära eesmärk vastutada kogu piirkonna arengu eest.

Toomas Kevvai: me võime selle peale mõelda, mis saab siis kui peale 2020. enam tegevusgruppe ei toetata. Aga see ei saa olla põhieesmärgi all. Sõnastus võiks siis jääda rannakalanduse majandusliku jätkusuutlikkuse arendamine.

Indikaatoritest võiks keskmise saagikuse kasutatavate püügivahendite kohta jätta püügikorralduse alla. Aga ülejäänud kaks indikaatorit?

Toomas Saat: üks näitaja, mis üsna hästi ilmestab rannapüügi olukorda, on püüdjate arv arvestatud täistöökohtadena. Ja rannapüügi saak – selle väärtus ja koosseis.

Toomas Kevvai: siin tekib kaks probleemi. Kui me võtame selle saagi väärtuse, siis selle võib panna, aga meie eesmärk oleks, et kalurilt lõpptarbijale jõuaks juba lisandväärtuse saanud kala, see ei saaks siis olla värske kala väärtus. See on raskelt arvutatav.

Ain Järvalt: lõppnäitaja saab siiski olla keskmine sissetulek.

Toomas: vaatame kas sissetuleku andmeid on võimalik saada. Oluline oleks ka see, et kellel on pool kaluri kohta, see omaks ka muud sissetulekut, see peaks ka indikaatorites kajastuma. Selleks oleks vaja saada ranna- ja siseveekogude kalastajate ringi. Ja nende sissetulek koosneks siis nii kalandusest kui mittekalandusest, aga mõlemad oleks positiivsed trendid.

Mart Undrest: see näitaja võib olla petlik. See oleneb, kuskohast see piir jookseb. Kuidas seda statistiliselt mõõta, et kes kuskohast kui palju sissetulekut saab

Toomas Kevvai: kui jätta sõnastus, et sissetulek kalapüügist ja kalapüügiga seotud tegevustest, siis osa mitmekesistamisest jääks välja, mis päris meie eesmärk ei ole.

Tiiu Kupp: mõistlik on ka toetada väljapoole kalandust jäävaid projekte, et kalurid leiaksid võimaluse ka muud teha.

Ain Järvalt: arvestust lihtsustaks see, kui võtta teatud ringkond, näiteks arvestada ainult kalanduspiirkondade liikmeid (kalureid).

Toomas Kevvai: see on hea mõte. Indikaatoriks jääb siis ranna- ja sisevete kalandusega seotud isikute keskmine sissetulek (võrreldes Eesti keskmisega).

Harrastuskalapüük

Endrik Tõnsberg: harrastuskalapüük ei ole selles suhtes sektori osa, et harrastuskalapüügi teenivad raha vaid üksikud – on mõned kalagiidid, kes pakuvad

välismaalastele tasulist teenust. Aga välismaalastele huvipakkuvate kalaliikide arv on väga väike ja selle teenuse pakkujaid vähe.

Toomas Kevvai: sissejuhatusest selgub, et meil ei ole välja kujunenud harrastuskalandust kui majandusharu, aga samas tuleb välja ka see, et meil ei ole ka kalu, mis harrastuskalastajaid haitaks. Peale esimese väite lõppu oleks saanud eesmärgi sõnastada harrastuskalapüügi kui majandusharu arendamine – harrastuskalandusega teenuse pakkumist. Aga peale teist väidet ei tundu see enam efektiivne.

Endrik Tõnsberg: me otsime võimalust kalapüüki väärtustada – hobikalanduse seisukohalt pakub palju huvi forellipüük, just välismaalastele. Aga siseturismi tehes oleksid harrastuskalapüüdjad huvitatud minemast kevadel näiteks Saaremaale särge püüdma minemisest ja selles suunas saame me seda teemat arendada.

Edaspidist välja töötades (seadusandlust) peame arvestama, et harrastuskalurite püügipiirkonnad ühtivad kutseliste kalurite püügipiirkondadega. Ja selleks, et tekkinud ja tekkivad konflikte vältida, oleks väga oluline koostöö kalanduspiirkondadega. Hetkel ei kuulu kalanduspiirkondadesse ühtegi harrastuskalurit ega klubi. Koostööd küll tehakse, aga liikmed ei ole.

Valdur Noormägi: kui vaadata esimest eesmärki, siis selles sõnastusest võiks välja jääda sõna lihtsustada, sest seda pole enam vaja teha. Meil on üks lihtsamaid harrastuskalapüügi süsteeme maailmas.

Ain Soome: püügiloa soetamise võimalus üldisel harrastuspüügil on lihtne, aga paljud asjad käivad veel ikka piirangute alla ja seadusandluse lihtsustamine on alati võimalik. Meie poolt pakutud sõnastus tuleneb otseselt harrastuskalapüügi arengukavast, kuskohast me jätsime välja harrastuskalapüüdjate arvu, milleni me tahaks jõuda. Kuid teine pakutud eesmärk ei saa küll olla see, kuhu me harrastuskalandust arendades tahaks minna. Ei saa ju olla eesmärk piirata püütavaid päevaseid koguseid.

Toomas Kevvai: kui jääda esimese sõnastuse juurde, siis võiks sinna liita ka kalaturismi. Et rannapiirkonnad pakuksid teenust harrastuskalapüüdjatele.

Urmas Pirk: eraldi harrastajaid tegevusgruppidega liita ei saa, aga harrastuskalastajate seltsid ja klubid võiksid küll liituda ja tegevustes kaasa rääkida.

Toomas Kevvai: uuel aastal tegevusgruppide strateegiat kirjutades, võiks ka harrastuskalastajaid juba kaasata, et saaks nende huvidega arvestada – milliseid teenuseid nad oleksid valmis ostma.

Indrek Ulla: esimene eesmärk koos välja pakutud täiendustega on sobiv. Teine pakutud eesmärk läheb esimesega täiesti vastuollu, see ainult piirab ja kitsendab võimalusi, mitte ei lihtsusta ega populariseeri.

Toomas Kevvai: kutseline kalur võib müüa ilma aruandluseta kala väärtuses kuni 19.80. oleks loogiline, et ka harrastuskalastaja võiks püüda hinnanguliselt selle vääringuni.

Ain Soome: seaduses on selline volitusnorm olemas, et mingil hetkel paneksime päevastele kogustele piirangud peale. Aga see ei saa olla sektori arenemise eesmärk.

Toomas Kevvai: eesmärgi sõnastus võiks siis olla: populariseerida, arendada ja mitmekesistada harrastuskalapüüki ja kalaturismi ning sellele teenuseid pakkuvaid majandusharusid.

Indikaatoriteks oleks harrastuskalapüügiga tegelevate isikute arv ja harrastuskalapüügiga seotud käive. Käive ei ole loomulikult harrastuskalastajate poolt müüdud kala käive, vaid kalaturismi käive. Selle mõõtmiseks vajalik teha uuring.

Järelevalve

Ain Soome: kui vaadata Euroopa Liidu kalandusreformi, siis seal on olemas kalanduskultuuri edendamine. Kuna inspeksioon kõiki rikkumisi tuvastada ei suuda kunagi, siis peaksime kokkuvõttes jõudma selleni, et inimesed ise harrastuskalapüügiga saadud kala ei müüks.

Toomas Kevvai: eesmärgi sõnastus võiks olla: järelevalve efektiivsuse tõstmine ning nõudeid järgiva kalanduskultuuri arendamine.

Indrek Ulla: kommenteerides esimest indikaatorit, inspekteerimiste arvu ja avastatud rikkumiste suhe ei näita niivõrd efektiivsust, kui probleemi olemasolu. Kalapüüginõuete rikkumisest tuleneva keskkonnakahju suurust võib küll hinnata, kuid pigem võiks keskkonnakahju sisse tuua kaasuste näol. Pigem võiks see sõnastus olla selline – kalapüüginõuete rikkumistega kaasnenud keskkonnakahjude arv, need rikkumised, millega kahju üldse kaasneb. Muidu tekib olukord, kus üks suur kahjunõue ajab kogusumma väga suureks. Kui võtta nii, et indikaatoriteks oleks halbade asjade vähenemine, siis need võiksid olla tõsiste rikkumiste arvukus ja otsene kahju kalavarudele. Ehk siis indikaatoriteks jääksid kahju tekkinud kordade arv ja tõsiste rikkumiste arv.

Madis Reinup: võib-olla peaks siin vaatama suhtarvu. Muidu tekib olukord, kus inspekteeritakse vähem ja avastatakse ka vähem. Tõsiste rikkumiste arvu suhe kogurikkumiste arvu.

Kala tarbimine ja turg

Toomas Kevvai: eesmärk siin võiks olla Eesti päritolu kala kättesaadavuse ja tarbimise suurendamine. Eesti kala on siin Eesti kvoodi raames püütud kala. Välja jääb kaugpüük, mida ei suuda tuvastada. Indikaatoriks jääks Eesti päritolu kalatoodete tarbimine ühe elaniku kohta.

Püügikorraldus

Toomas Kevvai: püügikorralduse jagaks siinkohal kaheks. Üks püügikorralduse osa puudutab jätkusuutlikku saagikust ja keskkonnapiiranguid. Teine osa püügikorraldusest on see, et püügikorralduse rakendamisel on erinevad variandid – siin peaks edaspidi jälgima seda, kuidas optimaalselt kasutada seda ressursi, mis meil on. Selleks sobiks eesmärgiks optimaalne ressursi kasutus kalapüügisektoris.

Indikaatoriks võiks olla efektiivsus ehk suurem püütud kala kogus ühe püügivahendi kohta.

Madis Reinup: tasakaalu saavutamisel kutselise ja harrastuspüügi vahel võiks proovida vähendada nendevahelisi konflikte – harrastajatel oleks veekogud, mis on rohkem neile ja kutselistel oleks teised veekogud. Et viia nende ressursi lahku.

Toomas Kevvai: veekogu puhul, kus on vaid mõni kutseline kalur ja palju harrastajaid, võiks aidata kutselistel kaluritel muutuda teenusepakkujaks harrastajatele.

Ain Järvalt: küsimus ei ole ainult ruumilises jaotuses ja vahendite jaotuses, põhiliselt puudutab see võrke. Ressursside jaotust saab täide viia vaid läbi vahendite jaotuse süsteemi.

Toomas Kevvai: võib-olla omaette eesmärgina kaob püügikorraldus üldse ära, saame selle jagada teiste eesmärkide alla, mis puudutab optimaalset ressursi kasutust. Ja tasakaal kutselise ja harrastuspüügi vahel, see on ka kalanduspoliitika üldine eesmärk.

Teadus, haridus ja teadmussiire

Toomas Kevvai: konkreetsed projektid peaksid siin minema konkreetsete sektorite alla.

Toomas Saat: selge on see, et teadust ja haridust tuleb arendada, aga selle jaoks on ka eraldi ministeerium. Aga üks asi, milleni võiks perioodi lõpus jõuda, et teadusasutused kasutaksid ainult akrediteeritud uurimismeetodeid, mis suurendaks usaldust nende vastu.

Ain Järvalt: teadus- haridusasutuste asemel peaks olema teadus-arendusasutuste.

Toomas Kevvai: koostöö arendamine teadus-, arendus ja -haridusasutuste ja sektori vahel.

Indikaatorite puhul proovime ära fikseerida, milliseid kulusid me loeme kalanduses teadus-arendus kuludeks. Ja indikaatoriks võiks olla nende kogukulu kalanduse koguväärtusesse. Ja see osa võiks kasvada inflatsioonist veidi kiiremini.

Üldeesmärk

Ants Kikas: üldeesmärgi sõnastusel võiks lõpust ära jätta Eesti. Ja kui keegi arvab, et meie tegevus suudab mõjutada ka mõne teise riigi kalamajanduskeskkonda, siis seda enam. Definiitsioon ise võiks ka olla veidi pragmaatilisem, võtaks selle juurde kasutusele sõna ratsionaalsus. Jätaks välja soodsa ja tasakaalustatud ning asendades selle sõnaga ratsionaalse.

Ain Soome: meie ettepanek oleks sõnastada eesmärk esimese ja kolmanda väikses kirjas eesmärgi vahel, et üldeesmärk kataks kogu sektori. Hetkel on välja jäänud säästlik vee elusressursside kasutus.

Toomas Kevvai: saame kokku leppida, et üldeesmärk peab sisaldama kahte asja – ressurss peab olema jätkusuutlikult ja säästlikult kasutatud ning majandus peab olema konkurentsivõimeline ja ratsionaalne.

Otsustati.

1. Eesmärgid ja indikaatorid täiendatakse ning saadetakse komisjoni liikmetele.
2. Indikaatorid sisustada mineviku ja tuleviku trendidega.
3. Eraldi kokkusaamine lepitakse kokku kalakasvatavatega.
4. Järgmine kokkusaamine hiljemalt mai kuus.
5. SWOT-ide arutelu kohtumised jagame kolmeks. Järgmise kohtumise teema – traalpüügi ja kaugpüügi SWOT. Eeltöökse saadame materjali SWOT-i läbiviimiseks.

Toomas Kevvai
Komisjoni esimees

Kerlin Ledis
Protokollija